

GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN QUY ĐỊNH PHÁP LUẬT HÌNH SỰ VỀ TỘI ĐÁNH BẠC, TỔ CHỨC ĐÁNH BẠC, GÁ BẠC

LƯƠNG HẢI YẾN*

Tóm tắt: Cùng với sự phát triển của đời sống xã hội, tệ nạn cờ bạc hiện ngày càng gia tăng về mức độ và nghiêm trọng về tính chất, xuất hiện nhiều hình thức mới để lại hậu quả nặng nề cho xã hội. Bài viết phân tích một số hạn chế trong quy định của Bộ luật Hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2017 - gọi tắt là BLHS năm 2015) về tội đánh bạc, tổ chức đánh bạc, gá bạc, từ đó đề xuất một số giải pháp hoàn thiện.

Từ khóa: Tội đánh bạc; tội tổ chức đánh bạc, gá bạc; Bộ luật Hình sự

Ngày nhận bài: 13/3/2023; Biên tập xong: 23/3/2023; Duyệt đăng: 05/4/2023

IMPROVED SOLUTIONS FOR CRIMINAL LAWS RELATED TO CRIMES OF ILLEGAL GAMBLING, ORGANIZING GAMBLING OR RUNNING GAMBLING-DENS

Abstract: Along with the society development, gambling are now increasing in severity and nature with many new forms that causes negative consequences for society. The article analyzes a number of limitations in the 2015 Penal Code (amended and supplemented in 2017) on the crimes of illegal gambling, organizing gambling or running gambling-dens, thereby proposes completed solutions.

Keywords: The crimes of illegal gambling, the crime of organizing gambling or running gambling-dens, the Penal Code

Received: Mar 13th, 2023; Editing completed: Mar 23th, 2023; Accepted for publication: Apr 5th, 2023

1. Một số tồn tại, hạn chế trong quy định của Bộ luật Hình sự về các tội đánh bạc, tổ chức đánh bạc, gá bạc

Theo thống kê, trong giai đoạn 2018-2022, cả nước đã xét xử tổng số 25.651 vụ/122.809 bị cáo về các tội đánh bạc, tổ chức đánh bạc, gá bạc. Trong đó, xét xử theo Điều 321 về tội đánh bạc là 23.121 vụ/111.099 bị cáo; xét xử theo Điều 322 về tội tổ chức đánh bạc, gá bạc là 2.530 vụ/11.710 bị cáo¹. Nghiên cứu các quy định của Bộ luật Hình sự hiện hành, có thể thấy tội đánh bạc, tổ chức đánh bạc, gá bạc còn một số tồn tại, hạn chế dẫn đến khó khăn, thiếu thống nhất trong áp dụng thực tiễn như sau:

Thứ nhất, về tội đánh bạc

+ Pháp luật hiện hành chưa có hướng

dẫn định tội danh trường hợp một người đánh lô đề trong cùng một ngày với nhiều chủ đề khác nhau, số tiền đánh đề với từng chủ đề đều dưới 05 triệu nhưng khi cộng tổng của các chủ đề thì lại trên 05 triệu.

+ Còn nhận thức không thống nhất về tội danh đối với thư ký ghi đề, có địa phương xử lý về tội đánh bạc, có nơi định tội với hành vi này là tổ chức đánh bạc.

+ Hiện chưa có hướng dẫn trường hợp các con bạc góp tiền chung (đều dưới 05 triệu) đưa cho một người đứng ra để tham gia đánh bạc thì có cùng phải chịu trách nhiệm hình sự (TNHS) về tội đánh bạc không? Trường hợp các con bạc chỉ góp tiền chứ không biết người đứng ra đánh bạc số tiền bao nhiêu thì xác định

** Email: haiyentks72@gmail.com*

Tiến sĩ, Trưởng khoa Tội phạm học và Điều tra tội phạm, Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội

¹ Cục Thống kê tội phạm và Công nghệ thông tin, Viện kiểm sát nhân dân tối cao

TNHS đối với các con bạc như thế nào? Có phải chịu về tổng số tiền người đứng ra tham gia đánh bạc không?

+ Chưa có hướng dẫn đầy đủ về trường hợp xác định tiền đánh bạc đối với những người chơi mà tất cả những người này đánh bạc với một người (nhà cái, người cầm chương...) trong một chiếu bạc. Có quan điểm cho rằng trường hợp này là “một người (nhà cái) đánh bạc với nhiều người” nên phải áp dụng điểm b khoản 4 Điều 1 Nghị quyết số 01/2010/NQ-HĐTP ngày 22/10/2010 của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao hướng dẫn áp dụng một số quy định tại Điều 248, 249 Bộ luật Hình sự để xác định số tiền dùng đánh bạc giống với hướng dẫn đối với lô đề, cá độ. Tuy nhiên, cũng có quan điểm cho rằng rất nhiều hình thức đánh bạc mà không thể phân tách được số tiền đánh của từng người với nhà cái (ba cây, tá lá, xóc đĩa...) thì không áp dụng theo hướng dẫn của Nghị quyết số 01/NQ-HĐTP như trên được.

+ Chưa có hướng dẫn về xác định số lần, số tiền đánh bạc trong trường hợp mua bán số đề dựa theo kết quả xổ số của nhiều công ty xổ số của tỉnh, thành phố trong cùng một ngày. Đây là trường hợp phổ biến gặp với các vụ án tại khu vực phía Nam (bởi xổ số miền Bắc mỗi ngày chỉ có 01 kết quả xổ số thuộc tỉnh, thành phía Bắc để so, trong khi miền Nam và miền Trung mỗi ngày có từ 2 đến 4 đài xổ số của tỉnh, thành thuộc xổ số miền Nam, miền Trung công bố kết quả).

Thứ hai, về tội tổ chức đánh bạc, gá bạc

+ Tội tổ chức đánh bạc và gá bạc được quy định trong cùng một điều luật nhưng không có sự phân định rõ hành vi nào là tội tổ chức đánh bạc hay gá bạc, điều này gây khó hiểu, chồng chéo, dẫn đến nhầm lẫn, thiếu thống nhất trong việc định tội danh.

Bên cạnh đó, quy định của luật cũng chưa rõ ràng để phân biệt giữa tội đánh bạc với tội tổ chức đánh bạc và tội gá bạc; cũng như chưa giải quyết triệt để mức độ phân hóa trách nhiệm hình sự giữa các tội phạm về cờ bạc. Theo đó, cần nhìn nhận bản chất của tổ chức đánh bạc là hành vi giúp sức, tạo các điều kiện cả về tinh thần, vật chất cho việc đánh bạc. Biểu hiện cụ thể của các hành vi tạo điều kiện này bao gồm cả tập hợp, liên kết, móc nối giữa các con bạc; rủ rê, lôi kéo mọi người đánh bạc với nhau; cung cấp tiền, công cụ, phương tiện, trung gian thanh toán; canh gác, nhận cầm cố... Nhưng khác với các hành vi giúp sức trong tội phạm khác, hành vi tổ chức đánh bạc là giúp sức cho tất cả các bên chơi bạc với nhau, liên kết các con bạc với nhau. Đây là yếu tố quyết định đến việc các con bạc có điều kiện để chơi bạc với nhau, do đó có tính nguy hiểm cao hơn so với người giúp sức trong các tội như giết người, cố ý gây thương tích... trong mỗi tương quan so sánh với hành vi của người thực hành của mỗi tội. Điều này đòi hỏi trong những lần pháp điển tới, cần nghiên cứu kết cấu lại, quy định cụ thể hành vi khách quan của từng tội và quy định hình phạt bảo đảm phân hóa, phù hợp với tính chất mức độ của từng hành vi phạm tội.

+ Hành vi gá bạc chưa có quan điểm thống nhất về việc có bắt buộc phải kèm theo động cơ thu lời bất chính (thu tiền hồ, tiền xâu...) khi cho dùng địa điểm của mình để cho các con bạc đánh bạc hay không. Điều này dẫn đến có tình trạng địa phương này xử lý về tội gá bạc, địa phương khác lại chỉ xử lý về tội đánh bạc với vai trò giúp sức. Thực tiễn cho thấy thông thường người cho sử dụng địa điểm để đánh bạc thường kèm theo thu lợi ích vật chất; mặt khác, về lý luận, việc xử lý về một tội độc lập với mức hình phạt nặng hơn tội đánh bạc cũng đòi hỏi hành

vi phải phản ánh tính nguy hiểm cao hơn. Do đó, cần cân nhắc quy định hành vi cấu thành tội gá bạc phải có yếu tố thu lợi từ việc cho dùng địa điểm thì sẽ bảo đảm hợp lý hơn.

+ Đối với hình thức cá độ, chưa có hướng dẫn giải quyết trường hợp đối tượng tổ chức cấp tài khoản cá độ trên 20 triệu đồng cho đối tượng đánh bạc, nhưng đối tượng đánh bạc chỉ đánh 01 trận bóng với số tiền đánh bạc dưới 20 triệu đồng thì có xử lý đối tượng cấp tài khoản về tội tổ chức đánh bạc hay không? Đối tượng tổ chức đánh bạc nhiều ngày, trong đó có các ngày số tiền đánh bạc trên 05 triệu đồng và dưới 20 triệu đồng thì có hành vi cung cấp tài khoản có bị xử lý về tội tổ chức đánh bạc hay không?

+ Chưa có hướng dẫn trường hợp một người tổ chức cho 02 chiếu bạc trong cùng một lúc mà một chiếu dưới 05 triệu đồng và chiếu bạc còn lại trên 05 triệu đồng hoặc cả hai chiếu mỗi chiếu dưới 05 triệu đồng nhưng tổng hai chiếu lớn hơn 05 triệu đồng.

+ Chưa có hướng dẫn về định tội tổ chức đánh bạc hay gá bạc trong trường hợp bị can sử dụng nhà của mình và thu tiền hồ, cung cấp bài cho các con bạc chơi... nhưng các dấu hiệu của hành vi tổ chức chưa rõ ràng, đơn giản, không chặt chẽ (không phân công nhiệm vụ, không có các thiết bị cảnh giới...).

+ Hiện nay cũng chưa có hướng dẫn về hành vi cho mượn chỗ ở, nơi làm việc do mình trực tiếp quản lý để tham gia đánh bạc cùng với các con bạc khác với tổng số tiền dùng để đánh bạc từ 20 triệu đồng trở lên nhưng không thu tiền hồ sẽ phạm tội gì. Có quan điểm cho rằng hành vi này chỉ phạm tội “đánh bạc” quy định tại khoản 1 Điều 321 BLHS năm 2015 do không có hành vi lôi kéo, rủ rê con bạc đến

đánh bạc cũng không thu tiền hồ nhưng cũng có quan điểm cho rằng người này phạm tội “gá bạc” và “đánh bạc”.

2. Một số giải pháp hoàn thiện quy định của Bộ luật Hình sự về tội đánh bạc, tổ chức đánh bạc, gá bạc

Thứ nhất, hoàn thiện quy định tại các Điều 321, 322 BLHS năm 2015. Việc tìm hiểu và đánh giá đúng các quy định của BLHS về tội đánh bạc, tổ chức đánh bạc, gá bạc có ý nghĩa vô cùng quan trọng trong lý luận cũng như thực tiễn áp dụng luật hình sự, qua đó là cơ sở vững chắc để đánh giá tính chất, mức độ thực hiện tội phạm và là cơ sở để truy cứu TNHS cũng như buộc người phạm tội phải chịu TNHS về hành vi phạm tội của mình. BLHS năm 2015 đã kế thừa và phát triển từ những nội dung liên quan đến 03 tội danh này trong lịch sử lập pháp cũng như trong luật hình sự của một số nước trên thế giới nhằm đáp ứng đầy đủ cả về mặt lý luận và thực tiễn công tác đấu tranh phòng, chống đối với loại tội phạm này. Tuy nhiên, như đã phân tích, quy định của BLHS hiện hành về các tội phạm này vẫn còn gặp một số vướng mắc trong thực tiễn áp dụng, đặt ra yêu cầu đối với nhà làm luật là phải nghiên cứu, sửa đổi cho phù hợp nhằm đảm bảo những đòi hỏi của nguyên tắc pháp chế, cũng như sự thống nhất về logic pháp lý và sự chặt chẽ về kỹ thuật lập pháp trong luật hình sự để từ đó, có những hướng dẫn cụ thể, chính xác để các cơ quan áp dụng pháp luật có thể áp dụng thống nhất, hiệu quả hơn. Trong đó, một số vướng mắc thường gặp cần được tháo gỡ tập trung chủ yếu vào việc xác định tội danh, xác định số lần phạm tội, phân biệt với hành vi vi phạm hành chính cũng như sự phân hóa sâu sắc hơn về TNHS giữa các tội phạm này với nhau... Cụ thể: Cần nghiên cứu sửa đổi quy định tại Điều 322 BLHS năm 2015 về tội tổ chức đánh bạc,

gá bạc trên cơ sở đáp ứng các điều kiện: (1) Phân biệt được rõ các tội danh tổ chức đánh bạc, gá bạc, đánh bạc; (2) Không phủ định toàn bộ các nội dung đã và đang quy định cũng như tránh xáo trộn lớn về tư duy áp dụng và (3) Bảo đảm tội tổ chức đánh bạc là tội nặng hơn gá bạc, tội gá bạc nặng hơn tội đánh bạc như sau:

Một là, cần tách Điều 322 tội “Tổ chức đánh bạc, gá bạc” thành 02 điều luật độc lập.

Hai là, quy định tội tổ chức đánh bạc gồm những hành vi như sau:

+ Tập hợp, liên kết, móc nối, rủ rê, lôi kéo các con bạc;

+ Tạo các điều kiện vật chất, tinh thần khác cho các bên tham gia đánh bạc;

Các hành vi trên phải kèm theo quy mô của tội phạm, giá trị tiền chơi bạc (số tiền trên chiếu bạc, số lượng người chơi...). Nếu không đủ quy mô thì chỉ xử lý về tội đánh bạc với vai trò đồng phạm.

Ba là, về tội gá bạc: Sửa đổi quy định về tội gá bạc, đây là hành vi cho sử dụng địa điểm thuộc quyền quản lý của mình vào việc đánh bạc để thu lời bất chính. Tuy nhiên, để bảo đảm chính xác, phân hóa rõ ràng, nội dung cần quy định “mà không thuộc các trường hợp tổ chức đánh bạc” để tránh nhầm lẫn trong áp dụng. Điều đó có nghĩa là nếu xây dựng theo hướng này thì gá bạc chính là trường hợp thu tiền hồ của xới bạc từ 05 triệu đồng và không có yếu tố tập hợp, liên kết, cho cầm cố, canh gác, cung cấp tiền, phương tiện... của tội tổ chức đánh bạc. Trường hợp cung cấp địa điểm (không thu tiền hồ) để mình được chơi bạc thì chỉ định tội đánh bạc. Nếu cung cấp địa điểm nhưng không thu tiền hồ và cũng không tham gia chơi thì bị xử lý về đánh bạc với vai trò đồng phạm. Nếu vừa thu tiền hồ vừa tham gia đánh bạc thì xử lý cả về hai tội “Gá bạc” và “Đánh bạc”.

Bên cạnh đó, cần nghiên cứu quy định lại quy mô giá trị xới bạc trong tội tổ chức đánh bạc theo hướng không quá chênh lệch với mức khởi điểm 05 triệu đồng của tội đánh bạc hoặc quy định hình phạt tại khoản 1 tội này nhằm bảo đảm phân hóa với khoản 1 của tội đánh bạc. Bởi lẽ, như hiện tại, tổ chức cho 01 xới bạc có 09 người chơi 19 triệu đồng cũng chỉ phạm tội đánh bạc, trong khi các con bạc khác chơi từ 05 triệu đã cấu thành tội này với khung hình phạt giống hành vi tổ chức đánh bạc nêu trên.

Thứ hai, tăng cường hướng dẫn pháp luật về các tội đánh bạc, tổ chức đánh bạc, gá bạc. Pháp luật, đặc biệt pháp luật về hình sự và tố tụng hình sự với vị trí và vai trò vốn có của nó là một công cụ chủ yếu để giải quyết các vụ án hình sự nói chung và các vụ án xâm phạm đánh bạc, tổ chức đánh bạc, gá bạc nói riêng. Do đó, việc hiểu đúng, đầy đủ và chính xác các quy định của pháp luật theo nội dung và ý nghĩa vốn có của nó cũng như giải quyết triệt để những vấn đề mới nảy sinh trong thực tiễn là một yêu cầu khách quan và cần thiết. Trong bối cảnh bản thân hệ thống pháp luật liên quan đến các tội phạm này còn chưa thật sự hoàn thiện, tính quy phạm của hệ thống pháp luật chưa cao, còn những quy định chưa sát, không phù hợp với thực tế thì việc ban hành các văn bản quy định chi tiết hướng dẫn thi hành là điều vô cùng cần thiết. Chính vì vậy, việc hướng dẫn pháp luật của liên ngành tư pháp Trung ương phải kịp thời, đầy đủ. Một mặt, việc này phải ngày càng được chú trọng, một mặt không “buông lỏng”, tức là không mặc nhiên thừa nhận hoặc công nhận kết quả của mọi hoạt động hướng dẫn mà phải thường xuyên cập nhật, thống nhất nhận thức từ cấp trên đến cơ sở, tích cực tổng kết thực tiễn để tránh khả năng mỗi chủ

thể sẽ giải thích một kiểu. Cụ thể, theo tác giả, trong thời gian tới, các cơ quan có thẩm quyền cần ban hành hướng dẫn áp dụng một số nội dung sau đây:

Một là, đối với tội đánh bạc:

+ Trường hợp một người đánh lô đề trong cùng một ngày với nhiều chủ đề khác nhau, số tiền đánh đề với từng chủ đề đều dưới 05 triệu nhưng khi cộng tổng của các chủ đề lại thì trên 05 triệu: Đây là trường hợp rất phức tạp bởi hiểu như thế nào là “trong một lô đề” của Nghị quyết số 01/2010/NQ-HĐTP để xác định số lần phạm tội hiện nay còn chưa thống nhất. Thực tiễn cho thấy nhiều địa phương coi “trong một lô đề” là trong 01 lần có kết quả để so thắng - thua và hiện vẫn đang vận dụng. Vì vậy, nếu một người đánh bạc với nhiều chủ đề khác nhau trong 01 ngày nhưng cùng so chung kết quả của một nhà đài thì phải cộng gộp để tính số tiền đánh bạc.

+ Đối với việc xác định tội danh đối với thư ký ghi đề: Nếu thư kí đề chỉ ghi đề cho những người mua sau đó chuyển để hưởng % hoa hồng thì xử lý về tội Tổ chức đánh bạc nếu đủ quy mô, giá trị theo quy định Điều 322 BLHS năm 2015. Nếu không đủ thì định tội đánh bạc với vai trò đồng phạm. Trong quá trình điều tra, nếu không xác định được số người đã ghi số lô, đề và số tiền ghi trong ngày cao nhất chưa đến 20 triệu đồng thì xử lý về tội đánh bạc. Ngoài ra, nếu người đó còn trực tiếp thanh toán được thua với con bạc thỏa mãn từ 05 triệu đồng thì ngoài tội tổ chức đánh bạc cần xử lý thêm về tội đánh bạc.

+ Trường hợp các con bạc góp tiền chung (đều dưới 05 triệu) đưa cho 01 người đứng ra để tham gia đánh bạc. Nếu thắng bạc, số tiền thường được chia theo tỷ lệ góp. Tuy nhiên, những người đưa tiền ý thức được có người khác cùng góp

với mình, cùng đối chiếu với một kết quả để tính thắng thua và cùng mong muốn kết quả chơi bạc của người chơi hộ thuận lợi. Vì vậy, nếu số tiền người đánh hộ chơi từ 05 triệu đồng trở lên hoặc số tiền trên chiếu bạc từ 05 triệu trở lên thì những người góp tiền phải chịu TNHS. Ngược lại, trường hợp các con bạc chỉ góp tiền và có căn cứ chứng minh người này không biết người đứng ra đánh bạc số tiền bao nhiêu cho lần đó thì các con bạc không phải chịu TNHS về tổng số tiền người đứng ra đánh bạc (nếu không thắng hoặc thắng dưới 05 triệu đồng).

+ Trường hợp xác định tiền đánh bạc đối với những người chơi mà tất cả những người này đánh bạc với một người (nhà cái, người cầm chương...) trong một chiếu bạc: Hình thức một người (nhà cái, người cầm cái) đánh bạc với nhiều người (con bạc) trong một chiếu bạc có bản chất tương tự với hình thức chơi số đề, không phải là trường hợp “cùng tham gia đánh bạc với nhau”. Do vậy, việc xác định số tiền, giá trị hiện vật dùng để đánh bạc cần có sự phân biệt giữa nhà cái, người cầm cái và các con bạc khác. Nếu các hình thức chơi có đủ căn cứ để xác định chính xác số tiền chơi của từng người thì xử lý như sau: (1) Xác định số tiền dùng để đánh bạc của các con bạc chơi với nhà cái, người cầm cái phải căn cứ vào số tiền, giá trị hiện vật của từng người đánh bạc: Trường hợp con bạc thắng thì số tiền mà họ dùng đánh bạc là tổng số tiền mà họ đã bỏ ra để đánh bạc với nhà cái, người cầm cái, cộng với số tiền thực tế mà họ được nhận từ nhà cái, người cầm cái khi thắng. Trường hợp con bạc thua thì số tiền mà họ dùng đánh bạc là tổng số tiền mà họ đã bỏ ra để đánh bạc với nhà cái, người cầm cái. (2) Xác định số tiền dùng để đánh bạc của nhà cái, người cầm cái: Trường hợp có con bạc thắng thì số tiền nhà cái, người cầm cái dùng đánh

bạc là toàn bộ số tiền thực tế mà nhà cái, người cầm cái đã nhận của những con bạc và số tiền mà nhà cái, người cầm cái phải bỏ ra để trả cho người thắng (có thể là một hoặc nhiều người). Trường hợp không có con bạc thắng thì số tiền nhà cái, người cầm cái dùng đánh bạc là tổng số tiền mà nhà cái, người cầm cái đã nhận của những con bạc.

+ Trường hợp mua bán số đề dựa theo kết quả xổ số của nhiều công ty xổ số của tỉnh, thành phố trong cùng một ngày: Trường hợp trong cùng một ngày với 01 lần mở thưởng ở các đài, nếu người chơi số đề mua số đề của 01 chủ đề mà lấy kết quả ở các đài xổ số ở các tỉnh, thành phố khác nhau nhưng cùng thuộc một đài xổ số miền Trung hoặc miền Nam thì số tiền đánh bạc được xác định là tổng số tiền của tất cả các đài xổ số ở các tỉnh, thành phố thuộc 01 đài cộng lại cho 01 lần đánh bạc. Lý do trong cùng một ngày, các đài xổ số ở các tỉnh, thành phố thuộc một đài xổ số miền Trung hoặc miền Nam đều mở thưởng cùng một thời điểm (hoàn thành 01 lần đánh bạc).

Hai là, đối với tội tổ chức đánh bạc, gá bạc:

+ Trường hợp đối tượng tổ chức đánh bạc cấp tài khoản cá độ trên 20 triệu đồng cho đối tượng đánh bạc, nhưng đối tượng đánh bạc chỉ đánh 01 trận bóng với số tiền đánh bạc dưới 20 triệu, đối tượng tổ chức đánh bạc nhiều ngày, trong đó có ngày người chơi trên 20 triệu đồng, có ngày số tiền đánh bạc là trên 05 triệu và dưới 20 triệu: Đối với trường hợp đối tượng tổ chức cấp tài khoản cá độ trên 20 triệu đồng cho đối tượng đánh bạc, nhưng đối tượng đánh bạc chỉ đánh 01 trận bóng với số tiền đánh bạc trên 05 triệu và dưới 20 triệu thì xử lý đối tượng cấp tài khoản về tội Đánh bạc. Đối tượng tổ chức đánh bạc nhiều ngày, trong đó có các ngày số tiền đánh bạc

trên 20 triệu, và có các ngày số tiền đánh bạc trên 05 triệu và dưới 20 triệu thì chỉ xử lý đối tượng về hành vi Tổ chức đánh bạc.

+ Hướng dẫn việc định tội danh trong trường hợp tổ chức cho 02 chiếu bạc trong cùng một lúc mà một chiếu dưới 05 triệu đồng và chiếu bạc còn lại trên 05 triệu đồng hoặc cả hai chiếu mỗi chiếu dưới 05 triệu đồng nhưng tổng hai chiếu lớn hơn 05 triệu đồng như sau: Khoản 1 Điều 322 quy định “tổng số tiền, hiện vật dùng đánh bạc trị giá 05 triệu đồng trở lên hoặc tổ chức 02 chiếu bạc trở lên trong cùng một lúc mà tổng số tiền, hiện vật dùng đánh bạc trị giá 05 triệu đồng trở lên”, do đó luật không đòi hỏi cả 02 chiếu bạc đều phải trị giá trên 05 triệu. Vì vậy, cần ban hành hướng dẫn theo hướng trường hợp tổ chức 02 chiếu bạc trở lên trong cùng một lúc mà tổng số tiền, hiện vật dùng đánh bạc trị giá 05 triệu đồng trở lên thì xử lý về tội tổ chức đánh bạc.

+ Trường hợp chủ nhà cho từ 10 người đánh bạc tại nhà mình, nhưng không thu tiền hồ và chủ nhà cũng trực tiếp tham gia đánh bạc hoặc tương tự chủ nhà cho mượn chỗ ở, nơi làm việc do mình trực tiếp quản lý để tham gia đánh bạc cùng với các con bạc khác với tổng số tiền dùng để đánh bạc từ 20 triệu đồng trở lên. Để giải quyết mâu thuẫn về quan điểm yêu cầu khởi tố chủ nhà về 02 tội tổ chức đánh bạc và đánh bạc và quan điểm chỉ khởi tố chủ nhà về tội tổ chức đánh bạc hoặc gá bạc cần ban hành hướng dẫn theo hướng: Trường hợp này nếu chủ nhà không có hành vi móc nối, liên kết, việc ngồi đánh bạc chỉ là ngẫu nhiên, không thường xuyên và chỉ là để thỏa mãn nhu cầu đánh bạc của bản thân thì cần xử lý về tội đánh bạc. Đồng thời, người đó cũng không có hành vi gá bạc do không có mục đích trục lợi, tuy pháp luật không quy định về việc phải có thu lợi bất chính nhưng về mặt

ngôn ngữ, “gá bạc là hành vi cho mượn địa điểm chơi cờ bạc để trục lợi, thu tiền hồ”. Do đó, chỉ định tội với hành vi này là đánh bạc. Tuy nhiên, đối với các hình thức đánh bạc không đủ căn cứ xác định số tiền và số lần chơi bạc của từng con bạc (xóc đĩa, ba cây...) thì suy cho cùng, dòng tiền được chuyển từ người thua sang người thắng (người cầm cái đóng vai trò là trung gian chuyển tiền) nên không phân biệt một người đánh bạc với nhiều người. Vì vậy, nên áp dụng từng đối tượng sẽ phải chịu TNHS về tổng số tiền của những người tham gia đánh bạc lại với nhau (thực tế là số tiền thu tại chiếu bạc).

Thứ ba, phát triển án lệ về các tội đánh bạc, tổ chức đánh bạc, gá bạc: Tòa án nhân dân tối cao cần tiếp tục phát triển hệ thống án lệ về các tội đánh bạc, tổ chức đánh bạc, gá bạc bởi án lệ mang tính thực tiễn cao, “dựa vào thực tiễn, tập trung vào việc giải quyết những vấn đề cụ thể của đời sống thực tế chứ không phải giải quyết vấn đề bằng các lý thuyết chung chung trừu tượng². Hơn nữa, án lệ có khả năng khắc phục những lỗ hổng pháp luật một cách nhanh chóng và kịp thời, đảm bảo tính công bằng và khách quan. Để thực hiện điều này, trước hết cần đẩy mạnh việc nâng cao chất lượng các bản án về các tội đánh bạc, tổ chức đánh bạc, gá bạc của Tòa án, coi đây là yếu tố quan trọng hàng đầu để có được án lệ có chất lượng tốt. Việc lựa chọn bản án để xây dựng thành án lệ cần trên cơ sở kết quả công tác tổng kết thực tiễn xét xử, lựa chọn các vụ việc đánh bạc, tổ chức đánh bạc, gá bạc mang tính phổ quát cao, các tình tiết diễn biến thường hay xảy ra trên thực tế. Các lập

luận, phân tích trong bản án phải mang tính khái quát có giá trị áp dụng để giải quyết các vụ việc tương tự, phải phân tích, làm rõ những căn cứ pháp lý để Tòa án ra phán quyết, hạn chế tối đa việc ban hành các nội dung dễ gây nhầm lẫn, áp dụng máy móc. Ngoài ra cần đẩy mạnh hoạt động nghiên cứu, xây dựng các bình luận án lệ, khuyến khích các chuyên gia, nhà khoa học tham gia bình luận các án lệ đã được Chánh án Tòa án nhân dân tối cao công bố để kịp thời khắc phục những tồn tại, hạn chế cho những bản án lệ được ban hành sau. Ngoài ra, từ thực tế phát sinh nhiều mâu thuẫn trong việc xác định số tiền, số lần đánh bạc gắn với từng hình thức chơi bạc khác nhau như đã phân tích. Theo chúng tôi, ngoài việc tăng cường số lượng thì việc ban hành các án lệ trong thời gian tới đây cần phải ưu tiên chú trọng đưa vào nội dung các vụ việc này để tạo thuận lợi hơn trong việc áp dụng.

Thứ tư, tăng cường công tác tổng kết, rút kinh nghiệm, từ đó nâng cao trình độ chuyên môn của cán bộ Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát, Tòa án. Thông qua việc giải quyết các vụ án về các tội đánh bạc, tổ chức đánh bạc, gá bạc, các cơ quan tiến hành tố tụng cần tăng cường phối hợp tổng kết, rút kinh nghiệm đối với những vụ án được giải quyết kịp thời, hiệu quả, đạt kết quả tốt và phổ biến cho các đơn vị. Đặc biệt, cần nghiêm túc kiểm điểm và rút kinh nghiệm đối với những vụ án có sai lầm, thiếu sót trong quá trình thực hiện,... từ đó giúp nâng cao kinh nghiệm, trình độ chuyên môn của từng cán bộ Cơ quan điều tra, Tòa án và Viện kiểm sát. Ngoài ra, theo định kỳ, ba cơ quan cần tổ chức sơ kết, tổng kết về công tác phối hợp, phát huy những ưu điểm, kịp thời tháo gỡ vướng mắc nhằm tăng cường hơn nữa sự hiểu biết, thấu hiểu và nâng cao mối quan hệ phối hợp giữa các cơ quan trong giải quyết loại án này./.

² Xem: Đỗ Thanh Trung, Trường Đại học Luật Thành phố Hồ Chí Minh, *Án lệ: Một số vấn đề lý luận và thực tiễn*, tại địa chỉ <http://tks.edu.vn/WebThongTinKhoaHoc/Detail/154?idMenu=120> cập nhật ngày 31/05/2022